

รายงานสถานการณ์แนวทางการจัดการและการประเมินศักยภาพการรองรับมลพิษพื้นที่มาบตาพุด

1. เรื่องเดิม

- 1.1 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก. วล.) มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2541 เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2541 ให้มีการศึกษาการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพอากาศในบรรยากาศด้วยแบบจำลองคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาศักยภาพการรองรับมลพิษทางอากาศบริเวณพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง โดยให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ดำเนินโครงการ โดยใช้งบประมาณร่วมกับการระดมทุนจากผู้ประกอบการภาคเอกชนในพื้นที่
- 1.2 กนอ. ได้แต่งตั้งคณะทำงานกำกับดูแลบริษัทที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อมศึกษาปัญหามลภาวะอากาศมาบตาพุด ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) และบริษัทที่สนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่าย ในระหว่างดำเนินการได้รับความช่วยเหลือให้คำแนะนำด้านเทคนิคจาก US EPA ทั้งในขั้นตอนของการเก็บข้อมูลพื้นฐานและการใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์ ซึ่งคณะทำงานได้มีการพิจารณาเลือกใช้แบบจำลอง CALMET/CALPUFF เนื่องจากพิจารณาเห็นว่ามีเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศชายฝั่งทะเลดังกล่าว ตลอดจนได้ร่วมกันพิจารณาเลือกใช้เงื่อนไขทางเทคนิคอันเป็นขั้นตอนนำไปสู่การประเมินผลกระทบด้วยอัตราการระบายสูงสุด และอัตราการระบายจริงในขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ได้มีการนำเสนอผลการศึกษาด้านเทคนิคในการประชุม Technical Hearing เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2549 ณ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง
- 1.3 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้พิจารณาผลการศึกษาดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ 4/2549 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2549 เวลา 13.30 น. ณ ห้องประชุม 501 ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล และได้มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ บริเวณพื้นที่มาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อเสนอแนะนโยบายแนวทางและมาตรการในการจัดการศักยภาพการรองรับมลพิษทางอากาศบริเวณพื้นที่มาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และให้สรุปผลเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาภายใน 60 วัน

2. ความคืบหน้าปัจจุบัน

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้พิจารณาผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ในการประชุมครั้งที่ 1/2550 (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2550 เวลา 13.30 น. ณ ห้องประชุม 501 ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล โดยนายสุวัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ได้รายงานต่อที่ประชุมดังนี้

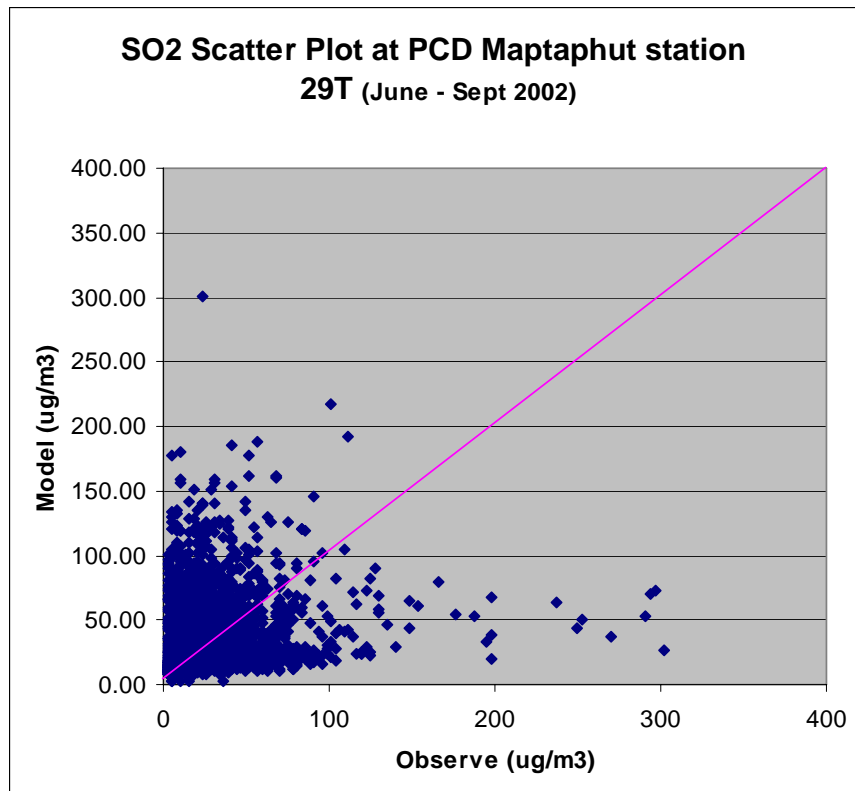
ผลจากการประเมินพบว่า หากโรงงานอุตสาหกรรมทุกแห่งปล่อยก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ออกตามจริง (Actual Emission) จะทำให้เกิดการเกินศักยภาพการรองรับมลพิษทางอากาศ โดยพบว่า ค่าก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์สูงสุดในพื้นที่มาบตาพุด คือ 534.7 ug/m³ และ 1,050.2 ug/m³ ตามลำดับ ซึ่งเกินค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ จึงเห็นควรให้ปรับลดอัตราการระบายมลพิษทางอากาศของแหล่งกำเนิดที่ส่งผลให้เกิดการเกินค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศจากการระบายจริงพร้อมกันทุกโรงงานดังกล่าว ถึงแม้ว่าจากการทำ Scatter Plot (จับคู่เปรียบเทียบค่าความเข้มข้นที่คำนวณจากแบบจำลองกับค่าความเข้มข้นที่ตรวจวัดจริง ณ จุดตรวจวัดในชั่วโมงเดียวกันในช่วงการทำ model validation คือมิถุนายนถึงกันยายน 2545) จะพบว่าข้อมูลกระจายโดยมีทั้งค่าที่พยากรณ์ได้สูงกว่าและต่ำกว่าค่าจากการตรวจวัดจริง (รูปที่ 1 และ 2) นอกจากนี้เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2549 ได้ปรากฏจากผลการตรวจวัดว่า มีการเกินค่ามาตรฐานของก๊าซซัลเฟอร์ได

ออกไซด์ ณ บริเวณอ่าวประดู่ อันเป็นหนึ่งในบริเวณ Hot spot ที่กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตั้ง สถานีตรวจวัดชั่วคราวเพิ่มเติมอยู่แล้วในปัจจุบัน (รูปที่ 3)

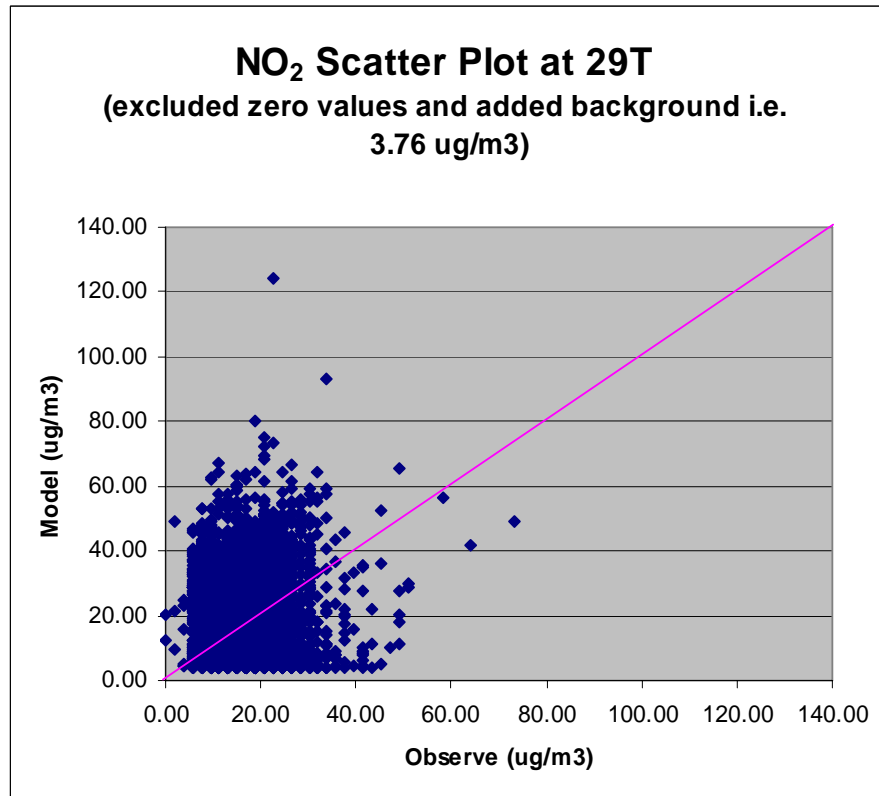
ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษจึงเสนอให้มีการนำเทคโนโลยีควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศที่ดีที่สุดมาใช้ โดยได้แสดงให้เห็นว่าหากปรับลดอัตราการระบายมลพิษของแหล่งกำเนิดหลักได้ จุดที่มีค่าความเข้มข้นเกินมาตรฐานก็จะลดลงมาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ในกรณีนี้เท่านั้นจึงจะสามารถเพิ่มการขยายอุตสาหกรรมรวมทั้งปิโตรเคมีระยะที่สามในพื้นที่มาบตาพุดได้

3. มติที่ประชุม กก. วล.

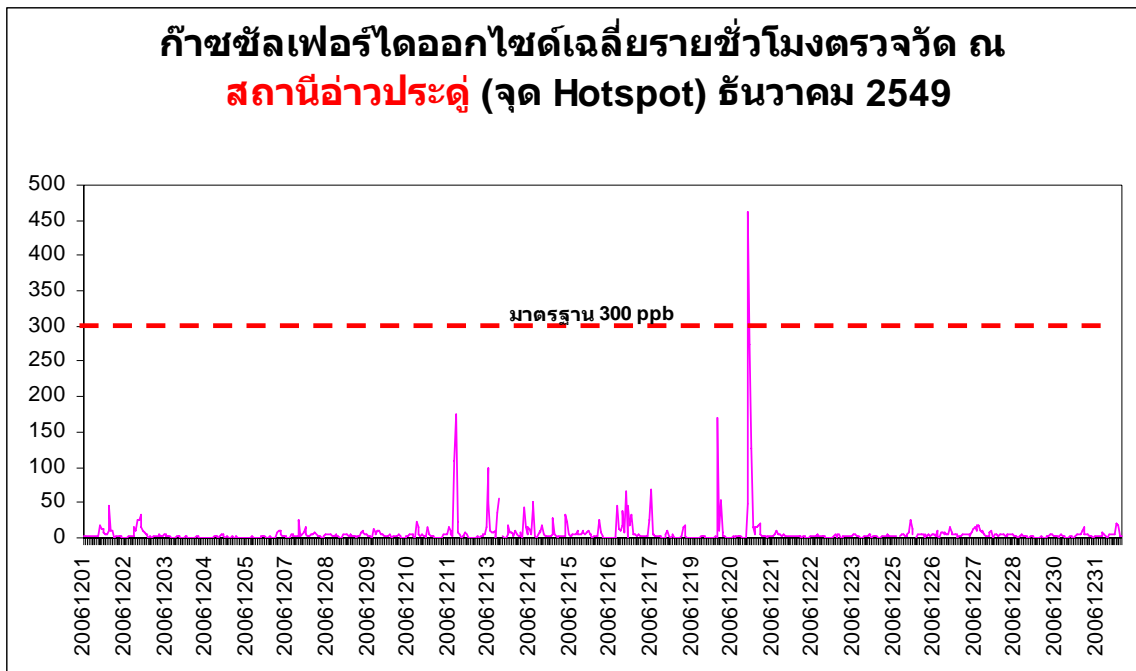
- 3.1 ให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลนำเข้าและตัวแปรนำเข้าอื่นๆ เพื่อให้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์มีความถูกต้องเชื่อถือได้ โดยเฉพาะข้อมูลอุตสาหกรรมรวมทั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและการจัดการงบประมาณในการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัดอุตสาหกรรมระดับชั้นบน โดยให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 1 ปี
- 3.2 ให้กระทรวงพลังงานและกรมควบคุมมลพิษไปหารือกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โรงไฟฟ้าระยอง และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ในการปรับลดการระบายก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และออกไซด์ของไนโตรเจน และพารามิเตอร์อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดในการรองรับโรงงานอุตสาหกรรม โดยให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 1 เดือน

รูปที่ 1 ความสัมพันธ์ของค่าการพยากรณ์จากแบบจำลองและค่าการตรวจวัดของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในช่วง Model validation (มิ.ย. - ก.ย. 2544)

รูปที่ 2 ความสัมพันธ์ของค่าการพยากรณ์จากแบบจำลองและค่าการตรวจวัดของก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ในช่วง Model validation (มิ.ย. - ก.ย. 2544)

รูปที่ 3 การเกินค่ามาตรฐานที่สถานีชั่วคราวของ คพ. เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2549 เวลา 21:00 น. ลมพัดจากทิศ 197 องศา (เทียบทิศเหนือ) เข้าสู่ฝั่ง